

KV13 Natuurlijk groen

Samenvatting – theorie Natuurlijk Groen

Met dit document kun je jezelf extra voorbereiden voor de theorietoets van Natuurlijk Groen. Tijdens de lessen heb je jezelf voorbereid met de informatie uit de PowerPoints en de (praktijk)opdrachten van je docent. Heel veel succes met het leren voor de toets!

Flora en fauna

Flora zijn de planten en fauna de dieren. Zij hebben elkaar nodig. Wij zijn biologisch gezien ook dieren, wij hebben hen nodig. Zo hangt alles aan elkaar en weet je dat biodiversiteit bijzonder belangrijk is.

Een voorbeeld hiervan is dat bijen de bloemen op fruitgaarden bestuiven. Bijen bezoeken die bloemen voor hun eigen energievoorziening, maar vooral om voedsel voor hun larven te verzamelen. Min of meer 'per ongeluk' zorgen ze hierbij voor de bestuiving van de bloemen. De fruitbomen dragen vervolgens het fruit dat wij weer kunnen gebruiken.

Een plant groeit niet overal en geeft voorkeur aan een bepaalde standplaats en groeivoorwaarden. Een dier geeft voorkeur aan een bepaalde leefomgeving en aan bepaalde planten (om bijvoorbeeld te eten of in te schuilen). Zo vind je een grutto vooral in een weidegebied en zehonden vooral in het waddengebied.

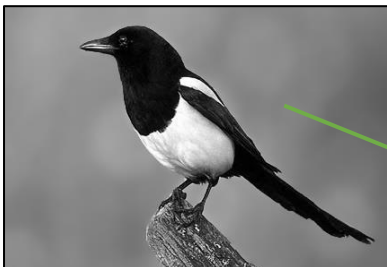
Vogels

Kerkuil

Houtduif

Ekster

Boerenzwaluw

Huismus

Spreeuw

Agrariërs gebruiken veel oppervlakte voor het telen van gewassen en het houden van vee. Dezelfde oppervlakte wordt gebruikt door inheemse dieren. Wanneer zo'n diersoort in grote aantallen verschijnt, kan dit schade veroorzaken.

Denk maar eens aan een grote groep grauwe ganzen die in een pas ingezaaid weiland komen eten. Of aan een grote groep duiven die komen eten in een veld met witte kool.

Landschap

In een landschap worden grenzen vaak gemaakt door afrasteringen. Gaas of stroomdraad worden vaak gebruikt. Een voorbeeld van een natuurlijke afrastering zie je op de volgende afbeelding. Het is een afrastering gemaakt van wilgentenen.

Zo'n afrastering vraagt veel onderhoud in vergelijking tot een bijvoorbeeld gaas dat gemaakt is van ijzer.

Nederland kent verschillende soorten landschappen. Ieder soort landschap heeft eigen landschapskenmerken, zoals je hieronder kunt zien:

LANDSCHAPSKENMERK:	LANDSCHAP:
Open landschap met rechte sloten	<i>polderlandschap</i>
Open landschap met hier en daar houtwallen	<i>weidelandschap</i>
Natte gebieden met petgaten	<i>merenlandschap</i>
Veel bomen	<i>boslandschap</i>
Kronkelende dijken	<i>rivierenlandschap</i>
Grote zandheuvelds	<i>duinlandschap</i>

Neventaken

Een bedrijf is ontstaan uit een activiteit (taak) waarin het goed is en geld kan verdienen. Een melkveehouder is goed in koeien melken en daarmee geld verdienen. Zijn hoofdtaak is melk produceren.

Daarnaast zijn er misschien extra bedrijfsactiviteiten die hij ook heeft gekozen. Bijvoorbeeld een boerencamping of natuurbeheer. Deze taken noem je neventaken. Waarschijnlijk verdient hij daarmee ook geld, alleen minder dan met zijn hoofdtaak, zoals melk produceren.

Er zijn veel verschillende neventaken te verzinnen voor agrarische bedrijven. Logeren bij de boer, verhuren van paarden voor een rit, lammetjes-aai-dagen: het zijn allemaal voorbeelden van neventaken. Als ondernemer moet je er wel voor zorgen dat jouw bedachte neventaak past bij jouw bedrijf, doelgroep en omgeving.

Plantmateriaal

Het verschil tussen een inheemse en een uitheemse soort is helder aan te geven. Voor Nederland is een soort inheems als deze hier van nature voorkomt. Een uitheemse soort (exoot) daarentegen komt van nature niet in Nederland voor, maar elders, bijvoorbeeld in Zuid Europa, de Verenigde Staten of in China.

Met beide, inheemse en uitheemse soorten, hebben we veel te maken. Onze wilde flora bestaat in principe uit inheemse soorten. Veel cultuurplanten zoals akkerbouwgewassen, tuinplanten, maar deels ook in de bosbouw gebruikte soorten, zijn uitheemse soorten.

Natuurbeheer

Zonder ingrijpen van de mens zal de natuur verwilderen. Je kunt je afvragen of dat gewenst is. In Nederland is in ieder geval alle natuur door de mens beïnvloed, behalve de Waddenzee.

Zo zijn bijvoorbeeld heidevelden ontstaan doordat bossen zijn verwijderd. Vervolgens beheren wij de heidevelden weer, door er jonge bomen uit te verwijderen.

Wanneer een (natuur)gebied vanuit het niets ontstaat, ontstaat het eerste stadium: het pioniersbos. Het pioniersbos bestaat uit één- en tweejarige planten. Wanneer jaren later dit (natuur)gebied uitontwikkeld is, bevindt het zich in de climaxfase. Het gebied zal dan nauwelijks meer veranderen en bestaat uit blijvende bomen, heesters en grassen.

Landbouwhuisdieren en het milieu

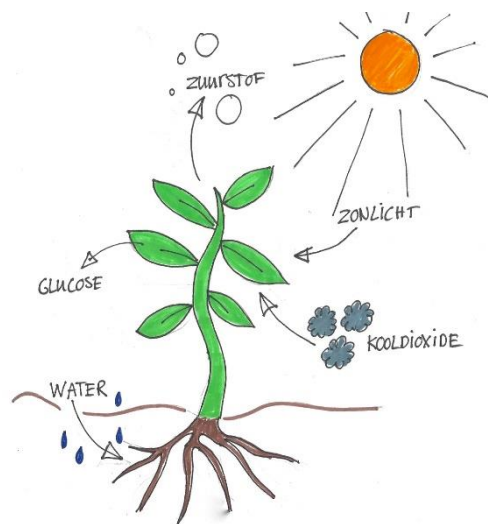
Dieren in de veehouderij produceren via mest veel ammoniak. Ammoniak is schadelijk voor de natuur en biodiversiteit. De uitstoot van ammoniak zorgt voor zure regen. Vanuit de mest spoelen verder fosfaat en nitraat uit naar grond- en oppervlakte water. Dit verandert de kwaliteit van het water.

Bomen

De natuur in je eigen tuin kun je zelf zoveel veranderen als je wilt. Buren vinden erg hoge bomen soms vervelend. Het hangt van jouw gemeente af of je de boom zonder toestemming mag omzagen. In het voorjaar mag je sowieso geen bomen omzagen, omdat er dan broedende vogels in de boom kunnen zitten.

Een plant kan zelf voedsel maken. Dat heet fotosynthese. Voor die fotosynthese heeft die plant drie dingen nodig: licht, water en koolstofdioxide. Koolstofdioxide dat is een gas in de lucht. Die drie stoffen komen natuurlijk niet zomaar in een plant.

Daarvoor heeft hij hulpmiddeltjes: de wortels, de stengels en de bladeren. Met de wortels haalt een plant water uit de grond. Van de wortels gaat het water naar de stengels. En van de stengels naar de bladeren. Het water is er, maar nu is er nog koolstofdioxide en licht nodig. Bladeren kunnen zelf lucht opnemen.

Schadelijk ongedierte

De eikenprocessierups is de rups van een nachtvlinder die in Nederland, vooral in Noord-Brabant en Limburg en soms in Gelderland, voorkomt. Het is een bladvreterende rups, die zoals de naam al zegt, vooral op eiken voorkomt.

In Nederland ontwikkelt de rups zich af en toe in zulke grote aantallen, dat van een plaag gesproken kan worden. Hieronder staat een afbeelding van een sluipwesp, een natuurlijke vijand van de eikenprocessierups. Wanneer je - in plaats van chemische bestrijding - deze sluipwespen bewust inzet om de rupsen te bestrijden, spreek je van biologische bestrijding.

Hieronder zie je hoe een hoeveelheid eikenprocessierupsen samen op een eikenstam leven. Dieren die samen leven, zijn solidaire levende dieren. Een vogelspin leeft bijvoorbeeld alleen, dit noemen we solitair.

Heel veel succes met de toets!